

EL LLENGUATGE

La fura de bosc

19/11/1976

El comentari que vam dedicar al gat mesquer ens ha valgut una carta del senyor Llorenç Birba, conegut estudiós de Camprodon, el qual centra la nostra atenció sobre una altra salvatgina autóctona, un carnisser de la família dels mustèlids, que té el nom científic de *Putorius putorius*, i del qual, diu, els nostres llibres no donen cap referència, com si no existís.

El senyor Birba té raó. A cap dels nostres llibres de consulta no hem sabut trobar el nom català del *Putorius putorius*, que és l'espècie de fura que viu en estat salvatge (cast.: turón, fr.: Putois). En general, la fura domesticada (per a caçar conills) i la de bosc no es consideren dues espècies diferents, tal com diu el senyor Birba, sinó que la domesticada seria una subespècie —*Putorius putorius furo*—, però el fet és que a les altres llengües tenen noms diferenciats, que és el que ens importa. El nostre comunicant ja ens en dona algunes denominacions: fura de bosc, fura mostejera, gat pudent, i esputnyac, però amb lògiques reserves, perquè les suposa purament locals.

Potser la Gran Enciclopèdia ens ho aclarirà aviat —a l'article mustèlids, de propera aparició. De moment, però, podem donar compte de les nostres investigacions. El fet ens va preocupar ja fa temps, fins que en una guia de mamífers salvatges d'Europa Occidental (Ed. Omega, Barcelona), redactada en castellà però que inclou la nomenclatura catalana, vam comprovar que per al *P. putorius* indicaven, com a nom català, turó, que després no hem sabut trobar enlloc més —ni al Fabra ni al Moll. Vam pensar que potser era una catalanització arbitrària de la forma del castellà, «turón», però una petita enquesta que van fer ens va donar un resultat positiu: tres enquestats, de les comarques de la Noguera i de l'Urgell, van confirmar que el turó era la fura salvatge. Això, doncs, és el que en podem dir. Potser algun lector, coneixedor directe de la matèria, ens ho podria confirmar.

ALBERT JANE